

รายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

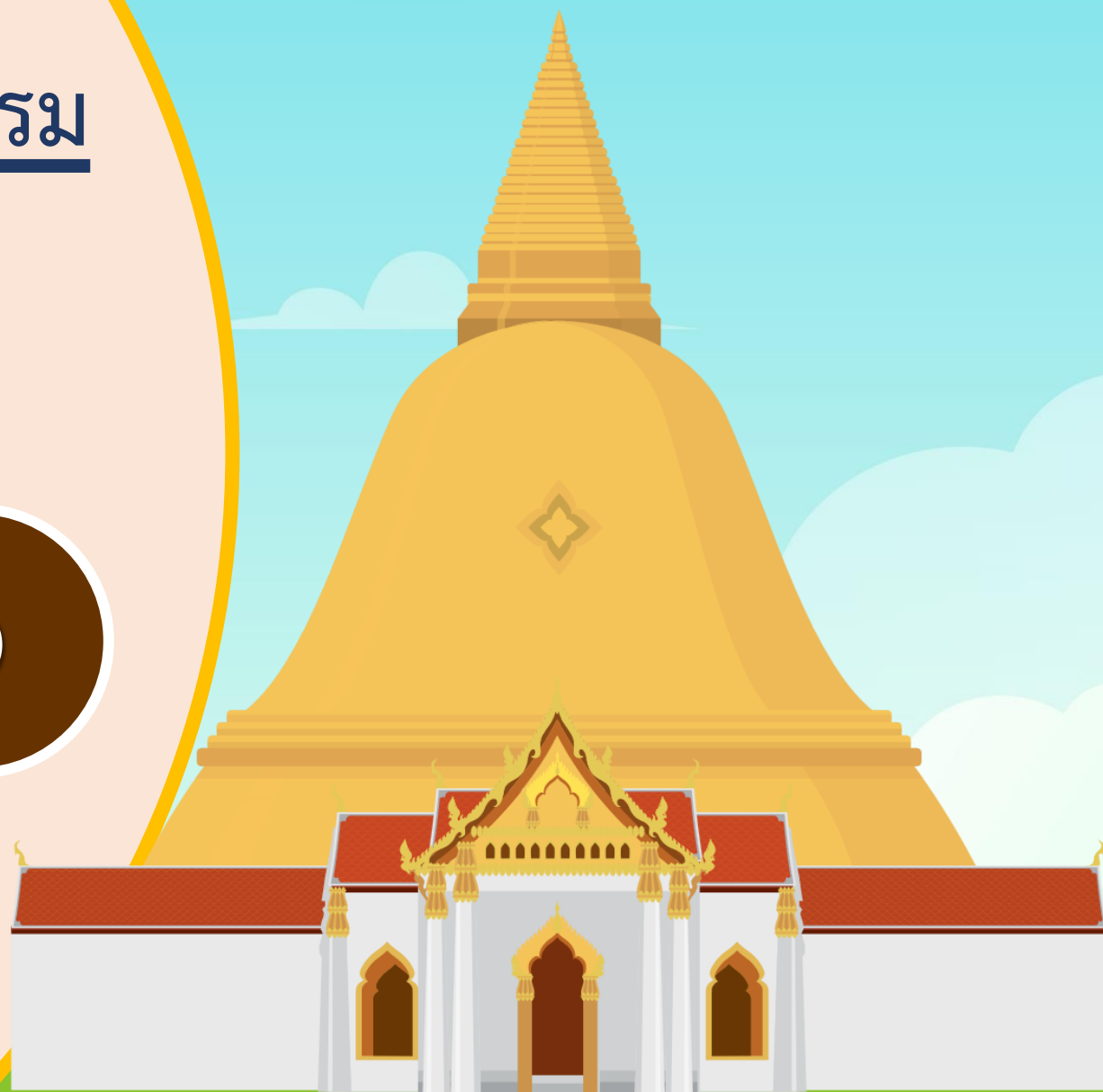
รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา (๑)

ครูผู้สอน ครูนวคุณ สาณศิลป์

ครูสรายุธ ธานา

เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของหลักธรรมที่ต้องศึกษาจากเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ได้
- นักเรียนสามารถเสนอแนวทางการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติตนเพื่อขจัดปัญหาและสร้างความสำเร็จให้กับตนเองได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

- นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้
- นักเรียนสามารถประสานความร่วมมือในการวางแผนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณค่าอย่างยั่งยืนผ่านหลักธรรมที่ศึกษาได้

ด้านคุณลักษณะ

- นักเรียนมีสติรู้สำนึกผิดชอบชั่วดีผ่านการศึกษา
หลักธรรมที่สำคัญ

นักเรียน เคยมีปัญหาในชีวิต
ที่เคยเกิดขึ้นกับตัวเองหรือไม่
ถ้ามีให้นักเรียนเล่าถึงประสบการณ์
ของตัวเองเกี่ยวกับปัญหานั้น

ชมวีดิทัศน์

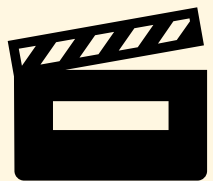

วีดิทัศน์

“จนกว่าเราจะพบกัน Until we meet again”

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์: “จนกว่าเราจะพบกัน Until we meet again”

เผยแพร่โดย: thailifechannel

วันที่เผยแพร่: ๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=Tc9wZdFtSYc>

จากวิดีโอที่ศึ่กั้ดงกั้ล่าว...

ปัญหาสำคัญที่ทำให้สื่อมวลชน

ต้องสัมภาษณ์ชายคนดังกล่าว คืออะไร

จากวิดีโอที่ศรดังกล่าว... ปัญหาสำคัญที่ทำให้สื่อมวลชน
ต้องสัมภาษณ์ชายคนดังกล่าว คืออะไร

ชายคนดังกล่าวแก้ผ้า

กลางสี่แยกอโศก

จากวิดีโอที่ศึนดังกล่าว...

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ชายคนดังกล่าว

ต้องแก้ผ้ากลางสี่แยกอโศก คืออะไร

จากวีดิทัศน์ดังกล่าว... สาเหตุสำคัญที่ทำให้ชายคนดังกล่าว
ต้องแก้ผ้ากลางสี่แยกอโศก คืออะไร

ตามหาลูกสาวชื่อ “คิตตี้”
ที่หายตัวไปเมื่อ ๖ ปีที่แล้ว

จากวิดีโอที่ศัณฑ์ตั้งกล่าว...

วิธีการแก้ไขปัญหาของชายคนดังกล่าว

มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

จากวิดีโอที่ศักร์ดังกล่าว... ในความคิดเห็นของนักเรียน
ถ้าเป็นชายคนดังกล่าว จะมีวิธีการแก้ไข
ปัญหาในลักษณะเช่นนี้ว่าอย่างไร
ให้มีความเหมาะสม

อริยสัจ คือ ความจริงอันประเสริฐ มี ๔ ประการ

๑ ทุภข์ คือ ความทุกข์

๒ สมุทัย คือ สาเหตุของทุกข์

๓ นิโรธ คือ ความดับทุกข์

๔ มรรค คือ ทางดับทุกข์

จากวีดิทัศน์ดังกล่าว...

สมุทัย คือ สาเหตุของทุกข์

ลูกสาวของชายคนดังกล่าวได้หายตัวไป

ทุกข์ คือ ความทุกข์

ชายคนดังกล่าวเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก

มรรค คือ ทางดับทุกข์

ชายคนดังกล่าวแก้ผ้ากลางสี่แยกอโศก

นิโรธ คือ ความดับทุกข์

ดับทุกข์โดยสิ้นเชิง? (สำเร็จ หรือไม่สำเร็จ)

“ฉันขอร้องเธอไม่ให้เอาความรักที่ฉันมีให้ไปจากหัวใจของฉัน”

สมุทัย คือ สาเหตุของทุกข์

ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนที่รัก

ทุกข์ คือ ความทุกข์

เกิดความเครียดว่าจะเสียคนที่รักไปตลอดกาล

มรรค คือ ทางดับทุกข์

กล่าวขอร้องไม่ให้คนที่เขารักนั้นไปจากตน

นิโรธ คือ ความดับทุกข์

ดับทุกข์โดยสิ้นเชิง? (สำเร็จ หรือไม่สำเร็จ)

กิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับคู่กัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้อีกฝ่ายช่วยแก้ปัญหา โดยใช้หลักอริยสัจ ๔
๒. ให้นักเรียนภายในกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงประสบการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เพื่อนภายในกลุ่มช่วยแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักอริยสัจ ๔

กิจกรรมชั้นปฏิบัติ

ให้นักเรียน สำรวจสถานการณ์ที่เป็น
ปัญหา สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา
และผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขปัญหา

ตามหลักธรรม อริยสัจ ๔

แล้วบันทึกลงไปใบงาน

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ วิถีไทย วิถีธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา ๑
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หลักธรรมสำคัญในศาสนาพุทธ

หลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนาคือหลักอริยสัจ ๔ อันเป็นหัวใจในการสร้างความเข้าใจในการดำเนินชีวิตและเป็นหลักในการดำเนินชีวิตให้ตั้งงามซึ่งสอดคล้องกับหลักคำสอนที่สำคัญในศาสนาต่างๆ

ทุกข์ คือสภาวะความรับรู้ในความไม่สบายกายไม่สบายใจ เช่น หิว ข้าว โมโหเพื่อน ผิดหวัง ออกหัก คับแค้นจิตใจ เป็นต้น ซึ่งเกิดจากการยึดติดหรือผูกความรับรู้กับ

ขั้น ๕ ที่ประกอบไปด้วย

รูปขั้น ๕ = การรวมกันของร่างกายที่ประกอบด้วยธาตุทั้ง ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ

เวทนาขั้น ๕ = ความรู้สึก สุข (กาย,ใจ) ทุกข์ (กาย,ใจ) หรือ อเบกขา (การวางเฉย)

สัญญาขั้น ๕ = ความทรงจำรับรู้ การจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส

สังขารขั้น ๕ = การปรุงแต่งจิต การคิดดี คิดชั่ว คิดเป็นกลาง ความเมตตา ความโกรธ ยึดมั่นถือมั่น

วิญญาณขั้น ๕ = ส่วนของการรับรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ (อายตนะ) ประกอบด้วย ตา(รูปรูป) หู(ฟังเสียง) จมูก(ได้กลิ่น) ลิ้น(รู้รส) กาย(สัมผัส) ใจ(สำนึกคิด)

สมุทัย คือบ่อเกิดแห่งทุกข์ กำเนิดจากกิเลสที่มีชื่อว่า **ตัณหา** ความอยาก ประกอบด้วย กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา โดยมีหลัก **กรรม** เป็นฐานในการพิจารณาการเกิดกิเลส

กายกรรม = กรรมที่มาจากกรกระทำ

วจีกรรม = กรรมที่มาจากวาจา

มโนกรรม = กรรมที่มาจากจิตใจ

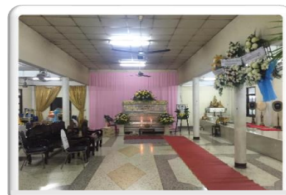
นำไปสู่อกุศลกรรมบถและกุศลกรรมบถในลำดับต่อไปซึ่งหลักการของกรรมบถนั้นประกอบไปด้วย

สมบัติ ๔ คือ คติสมบัติ อุประสมบัติ กาลสมบัติและปโยคสมบัติ

อันนำไปสู่การสนับสนุนการก่อให้เกิดกรรมดีและปัจจัยที่ส่งผลไปสู่การก่อให้เกิดเหตุแห่งความชั่วคือ

วิบัติ ๔ อันประกอบไปด้วย คติวิบัติ อุประวิบัติ กาลวิบัติและปโยควิบัติ

อบายมุข ๖ ช่องทางแห่งการเสื่อมถอย ประกอบด้วยเหตุ ๖ ประการอันได้แก่

ความตาย เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นจริงของวิฏสงสาร ที่เราสามารถใช้อายตนะรับรู้และพิจารณาด้วยขั้น ๕

การประพฤติปฏิบัติดี เป็นส่วนหนึ่งของการ สร้างกายกรรม วจีกรรมและมโนกรรมที่ดี

แผ่นที่ ๑

ใบความรู้ที่ ๓

เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ วิถีไทย วิถีธรรม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา ๑
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : ให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูลความหมายของหลักธรรมที่ต้องศึกษาและแนวทางการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติตนลงในใบกิจกรรมตามหัวข้อต่อไปนี้

สถานการณ์ปัญหาใกล้ตัว

.....
.....
.....

วิเคราะห์ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ ๔
สาเหตุ =

.....
.....
.....
.....

วิเคราะห์ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ ๔
แนวทางการแก้ปัญหา =

.....
.....
.....
.....

ผลของการนำแนวทางแก้ไขไปใช้

.....
.....
.....
.....
.....

แผ่นที่ ๒

ใบงานที่ ๕

เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนคิดว่า การศึกษาหลักธรรมคำสอน
ของแต่ละศาสนามีความสำคัญ
กับมนุษยย์เราอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เหตุปัจจัย หัวใจต้องศึกษา (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมทางศาสนาต่าง ๆ

ใบงานที่ ๒ กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง หลักธรรมต่าง ๆ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)